

Waarom handhygiëne?

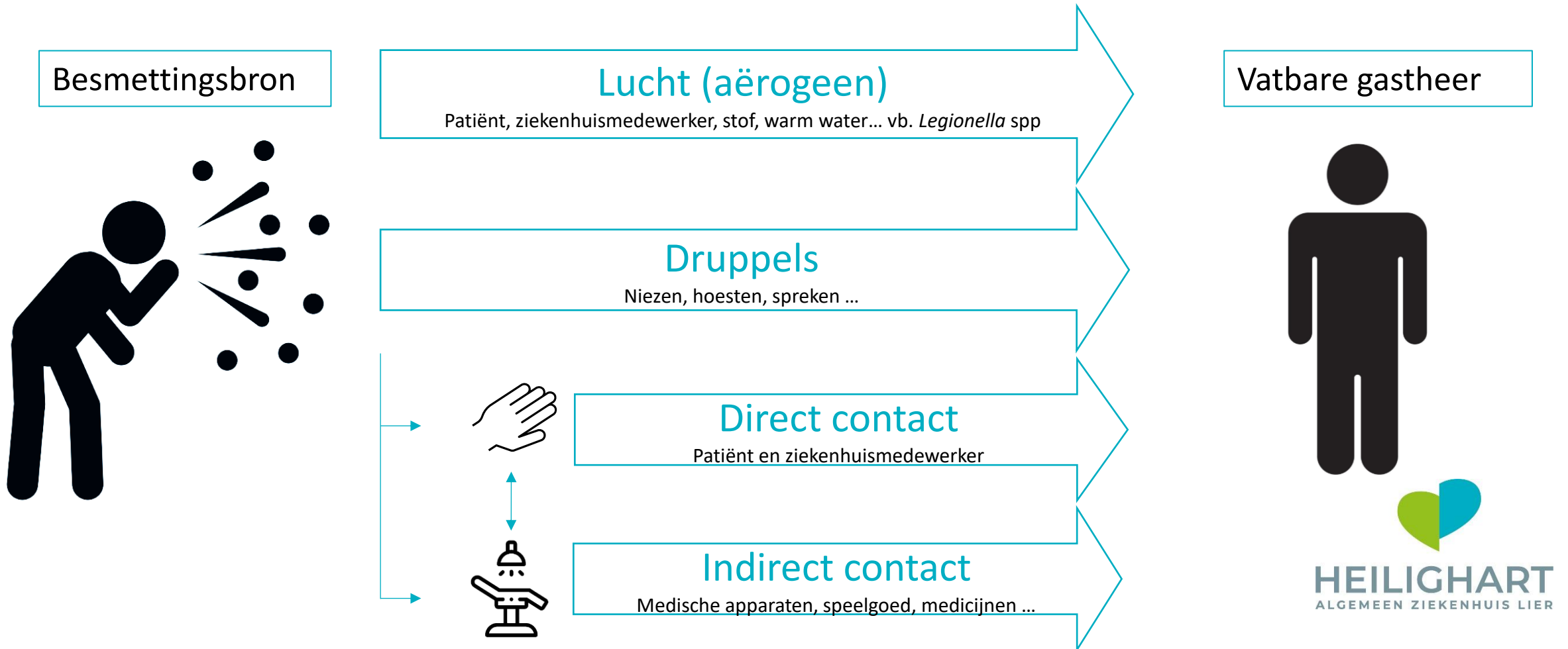
Handhygiëne is de meest eenvoudige, doeltreffende en goedkoopste manier om zorginfecties te voorkomen!

Het belang van goede handhygiëne

De verspreiding van infecties vindt voornamelijk indirect plaats. Een goede handhygiëne is de belangrijkste maatregel om de kans op verspreiding van ziekteverwekkers via de handen te verkleinen.

Basisvereisten handhygiëne

Iedereen met contact met patiënt en/of zijn omgeving moet voldoen aan de
Basisvoorwaarden voor goede handhygiëne

Kortgeknipte en
propre nagels:
geen kunstnagels
of nagellak

Korte mouwen

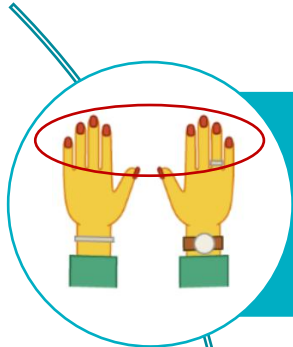
Handen en
onderarmen
zonder juwelen of
polshorloges

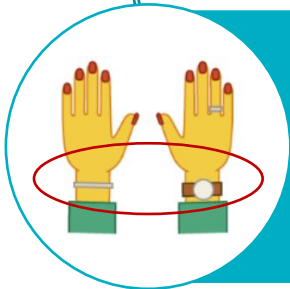
Afgedekte
wondjes

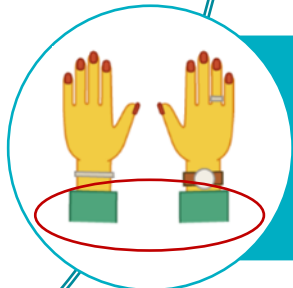
Basisvereisten handhygiëne (2)

Onder **lange nagels** kunnen vuil, virussen en bacteriën, zich ophopen. Daarnaast kunnen lange, scherpe vingernagels handschoenen gemakkelijk beschadigen.

Ringen, armbanden en horloges kunnen bacteriën en andere ziekteverwekkers vasthouden en verspreiden. Bovendien maken ze het moeilijker om handhygiëne goed uit te voeren en kunnen ze handschoenen beschadigen.

Lange mouwen verhinderen goede handontsmetting. Ook bestaat de kans dat bacteriën en virussen via de mouwen naar andere oppervlakten worden overgedragen.

Overdragen van ziekteverwekkers

Campagne handhygiëne
HeiligHartziekenhuis: klik [hier](#)

De overdracht van ziekteverwekkers gebeurt in 5 stappen:

1. Micro-organismen (MO) zijn aanwezig op de huid van elke patiënt EN op oppervlakken in de patiëntenomgeving.
2. Door contact met patiënt/omgeving besmetten MO de handen van de zorgverlener.
3. MO overleven op de handen van de zorgverlener (gedurende 2-60 minuten).
4. Onvoldoende / inadequate handhygiëne resulteert in een blijvende besmetting van de handen.
5. Overdracht van MO van de ene naar de andere patiënt via de handen van de zorgverlener.

Werkwijze handdesinfectie

Handdesinfectie met handalcoholgel is efficiënter, gaat sneller en wordt beter verdragen (minder uitdroging dan wassen met water en zeep)

**CORRECT
HANDEN
ONTSMETTEN
IN 20 À 30
SECONDEN:**

1

Neem een voldoende ruime hoeveelheid handalcohol.

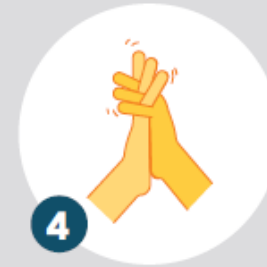
2

Wrijf de handpalmen tegen elkaar.

3

Wrijf de rechter handpalm over de linker handrug en omgekeerd.

4

Wrijf de rechter handpalm tegen de linker handpalm met de vingers van beide handen tussen elkaar.

5

Breng de achterkant van de vingers in de andere handpalm en wrijf de vingers tegen deze handpalm heen en weer.

6

Wrijf de duim van elke hand in met de palm van de andere hand.

7

Wrijf de vingertoppen van elke hand draaiend in, in de palm van de andere hand.

HEILIGHART
ALGEMEEN ZIEKENHUIS LIER

Werkwijze handreiniging

Handreiniging met water en zeep verwijdert oppervlakkig vuil, huidschilfers en een deel van de huidflora. Het doodt de micro-organismen niet.

**CORRECT
HANDEN
WASSEN
IN 40 À 60
SECONDEN:**

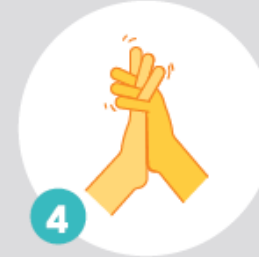
1 Bevochtig de handen met water en neem een voldoende hoeveelheid vloeibare zeep.

2 Wrijf de handpalmen tegen elkaar.

3 Wrijf de rechter handpalm over de linker handrug en omgekeerd.

4 Wrijf de rechter handpalm tegen de linker handpalm met de vingers van beide handen tussen elkaar.

5 Breng de achterkant van de vingers in de andere handpalm en wrijf de vingers tegen deze handpalm heen en weer.

6 Wrijf de duim van elke hand in met de palm van de andere hand.

7 Wrijf de vingertoppen van elke hand draaiend in, in de palm van de andere hand.

8 Spoel de handen goed af zodat alle zeepresten verwijderd worden.

9 Droog de handen af met een wegwerphanddoekje.

10 Sluit de kraan met het handdoekje zodat je handen niet opnieuw besmet geraken.

Handdesinfectie versus handreiniging

Handdesinfectie met handalcohol

Wanneer je handen niet zichtbaar verontreinigd zijn, heeft **handdesinfectie** in de vijf momenten de **voorkeur** boven handreiniging.

In de volgende gevallen wordt er **altijd** voor handdesinfectie gekozen:

- Vóór contact met een patiënt in beschermende isolatie.
- Vóór het uitvoeren van een 'zuivere' of aseptische handeling.
- Wanneer de handelingen in de volgorde van 'vuil' naar 'schoon' plaatsvinden, bijvoorbeeld het verwisselen van een verband.

Handreiniging met water en zeep

Handreiniging heeft -in tegenstelling tot handdesinfectie- een reinigende werking.

Handreiniging moet worden toegepast:

- Na niezen of hoesten.
- Wanneer je handen zichtbaar verontreinigd zijn met vuil of lichaamsvloeistoffen.
- Na een bezoek aan het toilet.
- Na mogelijk contact met **sporenvormende pathogenen** (onder andere de bacterie *Clostridium difficile*), **scabiës** (schurft) of het **norovirus**.

Handhygiëne – Wanneer?

Vijf indicaties voor handhygiëne

Vóór
patiëntencontact

Vóór een zuivere/
invasieve handeling

Na patiëntencontact

Na contact met de
patiëntenomgeving

Na blootstelling aan
lichaamsvochten/slijmvliezen

Vijf indicaties voor handhygiëne (1)

1. VÓÓR ieder rechtstreeks contact met een patiënt moet handhygiëne toegepast worden

Wanneer je na het contact met de vorige patiënt handhygiëne hebt toegepast en in de tussenliggende tijd geen contact meer hebt gehad met de omgeving, hoef je niet opnieuw handhygiëne toe te passen.

Voorbeelden:

- De patiënt een hand geven
- De patiënt wassen
- Helpen met lopen
- Pols voelen
- Ausculteren
- Palperen van de onderbuik
- De bloeddruk meten

Vijf indicaties voor handhygiëne (2)

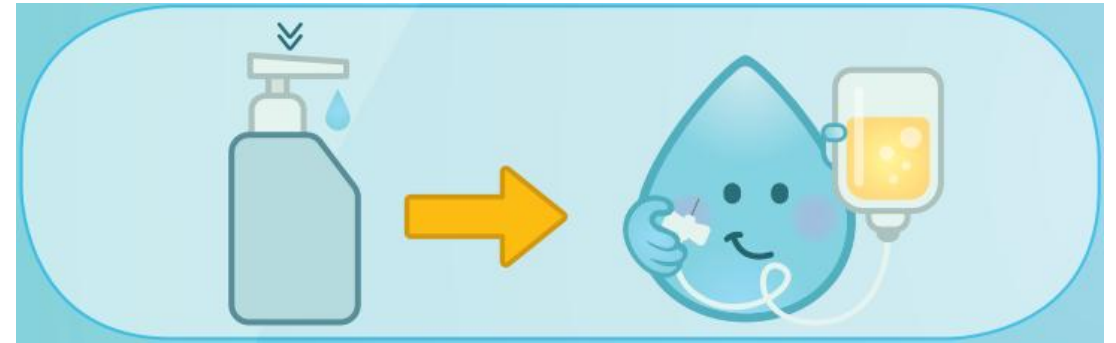
2. VÓÓR het uitvoeren van een zuivere/invasieve handeling

Tijdens de verzorging van een patiënt moet er vaak een 'schone' of aseptische handeling worden uitgevoerd. Handhygiëne pas je opnieuw toe **direct** vóór het uitvoeren van deze handeling of vóór het contact met een instrument wat de huidbarrière van de patiënt passeert (bijvoorbeeld een injectie of bloedsuiker prikken).

Wanneer je handschoenen draagt, moet de handhygiëne voor het aantrekken van de handschoenen worden uitgevoerd.

Voorbeelden:

- Mondverzorging
- Het klaarmaken van voeding, medicatie en verbanden
- Wondverzorging
- Subcutaan injecteren
- Een katheter aanleggen

Vijf indicaties voor handhygiëne (3)

3. NA potentiële blootstelling aan lichaamsvochten/slijmvliezen

Handhygiëne doe je **direct** ná mogelijk contact met lichaamsvloeistoffen, -excreties, slijmvliezen, niet-intacte huid of wondverbanden. Handhygiëne moet worden uitgevoerd voordat je met iets anders in contact komt.

Bij het gebruik van handschoenen, moet de handhygiëne na het uittrekken van de handschoenen worden toegepast.

Voorbeelden:

- Mondverzorging
- Het afnemen van lichaamsvloeistoffen
- Wondverzorging
- Het verwijderen van urine, feces en braaksel
- Het opruimen van afval (verbanden, incontinentiemateriaal)

Vijf indicaties voor handhygiëne (4)

4. NA patiëntencontact

Bij het verlaten van een patiënt na één of meerdere rechtstreekse contacten dient handhygiëne te worden toegepast.

Voorbeelden:

- Na het meten van parameters (bloeddruk, pols, ...)
- Na het bieden van hulp bij het aankleden

Vijf indicaties voor handhygiëne (5)

5. NA contact met de directe patiëntenomgeving

Handhygiëne pas je toe ná contact met de directe omgeving van de patiënt, ook zonder contact met de patiënt zelf.

De directe omgeving van de patiënt omvat alles in de omgeving dat is aangeraakt door of in direct contact is met de patiënt. Hieronder vallen ook besmette voorwerpen die zijn verwijderd uit de directe omgeving van de patiënt om te worden ontsmet of weggegooid. Verder vallen oppervlakken die vaak worden aangeraakt door zorgverleners tijdens de verzorging van de patiënt onder de directe omgeving.

Voorbeelden:

- Het verschonen van beddengoed
- Het opruimen van het tafeltje
- Het aanpassen van de infuussnelheid

Dankjewel...

... voor al je inspanningen om samen voor 100% handhygiëne te gaan!

ONTSMET JE HANDEN

WAS JE HANDEN

DRAAG HANDSCHOENEN
WAAR NODIG

HEILIGHART
ALGEMEEN ZIEKENHUIS LIER

Kennistest

Via [deze link](#) komt u terecht bij de vragen over dit onderwerp

Indien u minder dan 80% haalt, moet u de vragen opnieuw doorlopen.

Succes!

